

KLIIMAMINISTEERIUM

ASUTUSESISESEKS KASUTAMISEKS

Märge tehtud: 27.02.2025

Juurdepääsupiirang kehtib kuni: 26.02.2100

Alus: AvTS § 35 lg 1 p 12

Teabevaldaja: Kliimaministeerium

Rahvaalgatus.ee

Teie 20.02.2025 nr 7-5.4/25-00328-2

info@rahvaalgatus.ee

Meie 27.02.2025 nr 19-26/25/865-2

Vastus kollektiivsele pöördumisele

Austatud kollektiivse pöördumise esitajad

Rahvaalgatus.ee platvormi vahendusel esitasite 28. oktoobril 2024. a pöördumise „Võru-Valga maantee uus tasane teekate“, milles väljendate rahulolematust tee halva seisundi pärast, mis põhjustab liiklusohtlikke olukordi ning lisakulutusi teekasutajatele. Majanduskomisjon käsitles algatust oma 11. veebruari 2025 istungil ning otsustas edastada ettepaneku Vabariigi Valitsusele seisukoha kujundamiseks ja pöördumisele vastamiseks.

Siinkohal selgitame, et sõidukite teedel liiklemise mugavust iseloomustab põhinäitajana teekatte tasasuse indeks (inglise keeles *International Roughness Index* - edaspidi IRI). IRI on rahvusvaheliselt heaks kiidetud sõidumugavust iseloomustav väärtus, mis arvutatakse standardse sõiduki kere vertikaalsuunaliste võngete summana 100 m lõigule (ühik – mm/m). Tee on seda tasasem, mida väiksem on IRI väärtus - väga hea <1,5 mm/m; hea 1,5-2,6 mm/m; rahuldav 2,63,6 mm/m; halb/väga halb >3,6 mm/m. Teekasutaja jaoks tähendab kõrge IRI väärtus suuremat ebatasasust, mistõttu teedel liikudes on sõidumugavus väiksem ja teekasutajate kulutused suuremad.

Teede tasasuse keskmine näitaja on küll aastatega paranenud, kuid viimased kolm aastat on paranemine seiskunud. Teekatte seisukord on heal või väga heal tasemel peamiselt riigi põhimaanteedel, kuid kattega tugi- ja kõrvalmaanteed erinevatel lõikudel, kokku üle 2000 km, on teekatte seisukord jätkuvalt halval või väga halval tasemel.¹ Suurema liiklusega teedel on ebatasased katted ümber ehitatud või rekonstrueeritud ja nendel teedel teostatakse kulumisroobastest tingitud taastusremonti (enamus põhimaanteedel). Väiksema liiklusega teede tasasuse parandamine eeldab tehoiuks ettenähtud rahastuse suurendamist.

¹

Eesti riigiteede pikkus 01.01.2025 seisuga on 16 994 km, millest 31% on teekate väga heas seisus, 29% on heas seisus, 22% on rahuldavas ning 18% on halvas või väga halvas seisus.

Riigiteede hoiuks ettenähtud rahastuse maht nähakse ette riigi eelarvestrateegias (edaspidi RES) neljaks järgnevas aastaks. Riigiteede tehoiutöid kavandatakse RESiga tehoiuks ettenähtud vahendite ulatuses vastavalt tehoiutööde kavandamise põhimõtetele, mis on kinnitatud Vabariigi Valituse 05.02.2014 korraldusega nr 25 „[Riigiteede tehoiukava 2024-2027](#)“ (edaspidi tehoiukava).

Riigimaantee nr 67 Võru-Valga-Mõniste kogupikkusega (km 2,4 - 77,2) 74,8 km on väga hea kandevõimega 1980-ndatel välja ehitatud III klassi maantee, mille aluskiht on tuhkstabiliseeritud. Tuhkstabiliseeritud alus on jäik ning temperatuurimuutuste tulemusena on teel palju põikpragusid. Talveperioodil jääk aluskiht kahaneb ning põikpraod suurenevad ja seetõttu teekatte taset halveneb. Tuhkstabiliseeritud aluse tõttu tekiks ka taastusremondi järgselt praod ruttu tagasi.

Võru-Valga-Mõniste tee täna kõige halvemas seisus olevate lõikude tasetasuse parendamiseks, st IRI arvu vähendamiseks, peab teelõiku rekonstrueerima. Hetkel asub teelõik üleriigilise rekonstrueerimise objektide pingereas 30. kohal. Teelõigu asukohta rekonstrueerimistööde järjekorras mõjutab asjaolu, et teel kandevõime puudujääki ei ole ning tee profiil vastab tugi- ja kõrvalmaanteedele kehtestatud nõuetele.

Tehoiukava kohaselt teostatakse sarnastel teedel üldjuhul säilitusremonti. Säilitusremondi tulemusena peatub mõneks ajaks katte defektide areng (murenemine, augud ja osaliselt praod) ning taastatakse katte kulumise tulemusel vähenenud teekatte haardetegur. Defektide vähenemine avaldab mõju teekasutajate kulude vähenemisele, sõidumugavuse suurenemisele ja liiklusohutusele. Põhiliseks säilitusremondi liigiks on pindamine.

Tehoiukava alusel on pindamistööde vaheline periood sõltuvalt liiklussagedusest järgmine:

- liiklussagedus kuni 500 autot/ööp pindamiste vaheline periood 8 aastat;
- liiklussagedus 501–2000 autot/ööp pindamiste vaheline periood 7 aastat;
- liiklussagedus 2001–4000 autot/ööp pindamiste vaheline periood 6 aastat;
- liiklussagedus üle 4000 autot/ööp pindamiste vaheline periood 5 aastat.

Riigimaantee nr 67 Võru-Valga-Mõniste erinevate teelõikude liikluse iseloomu ja seisukorra näitajad ning teelõikudel teostatud ja kavandatud tööd on järgmised:

Teelõik	Aasta keskmine liiklussagedus ööpäevas, autot	Raskeliikluse osakaal, %	IRI, mm/m	Teostatud/kavandatavad tööd
Km 2,4-4,0	3400-5000	3%	1,17	Võru linna lõik, mis on rekonstrueeritud ja teostatud üks kord ka taastusremont
Km 4,0-8,0	2754	2%	0,9	Taastusremont 2018.a.
Km 8,0-20,0	1300	5%	3,76	Km 7,8-18,0 pindamine 2024.a. Km 16,6-19,5 pindamine 2019.a.

Km 20,0-38,0	700	13%	3,5	Km 19,5 - 27,1 pindamine 2020.a. Km 27,1 - 33,0 pindamine 2022 aastal.
				Km 33,0 - 36,0 pindamine 2018. a, järgmine pindamine 2025 aastal. Km 36,0 - 38,0 pindamine 2019.a, järgmine pindamine 2025.a.
Km 38,0-51,6	379	2%	3,2	Km 38,0 - 38,6 katte remont Mõniste silla ehituse ja tee 68 rekonstrueerimise raames aastatel 2014 ja 2015.a. Km 38,6 - 46,9 pindamine 2023. a. Km 46,9 – 51,6 pindamine 2021. a.
Km 51,6-60,5	466	6%	3,63	Km 51,6-58,9 pindamine 2021.a. Km 58,9 - 60,5 pindamine 2017. a, järgmine pindamine 2025.a.
Km 60,5-76,0	618	4%	2,0	Rekonstrueerimine 2015.a. Km 60,5-64,8 pindamine 2017a. järgmine pindamine 2025.a. Km 64,8 - 67,5 pindamine 2023. a.
Km 76-77,2	1161	3%	0,94	Rekonstrueerimine 2015.a.

Arvestades riigi eelarvestrateegias aastateks 2025-2028 riigiteede hoiuks kavandatud vahendite mahtu, ei ole hetkel võimalik planeerida Võru-Valga-Mõniste tee ega ka teiste sarnaste näitajatega riigiteede rekonstrueerimist, mis võimaldaks parandada tee taset.

Juhul, kui järgnevate aastate riigi eelarvestrateegiates teehoiuks ettenähtud vahendite mahtu suurendatakse, on võimalik suurendada ka rekonstrueerimistööde mahtu. Kuni rekonstrueerimistööde teostamiseni palume järgida paigaldatud liiklusmärke ja valida teeoludele vastav sõidukiirus, et tagada enda ja teiste liiklejate ohutus, sarnaselt kõikidel avalikult kasutatavatel teedel.

Istungil tõstatati komisjoni liikmete poolt mõned küsimused, millele vastamine vajas täpsustamist. Vastame neile käesoleva kirjaga:

1. Kommenteerida Eesti Taristuehituse Liidu väidet, et teatud mõõtmistulemuste alusel on viimaste aastate jooksul teede seis oluliselt kehvemaks muutunud.

Kuna Transpordiamet seirab riigiteede seisundit erinevate näitajate kaudu – tasasus (IRI), roopa sügavus ja defektide arv, siis täpsustasime Eesti Taristuehituse Liidult (edaspidi ESTEL), millistele väärtustele on täpsemalt viidatud. ESTELi informatsiooni kohaselt on nad viidanud viimastel aastatel katete roopasügavuse keskmiste väärtuste tõusule.

Istungile esitatud [Transpordiameti esitluses \(Lisa 2\)](#) on välja toodud viimase kümne aasta katete tasasuse, roopa sügavuse ja defektsuse keskmised väärtuste muutused riigi põhi-, tugi, ja kõrvalmaanteede lõikes.

Katete roopa sügavuse aga ka defektide arvu keskmised väärtused on viimastel aastatel oluliselt kasvanud suurema liiklussagedusega põhi- ja tugimaanteedel. Teedele tekkinud roopad soodustavad vihmasaju korral vee kogunemist, mis suurendab vesiluu riski. Talvisel perioodil raskendavad roopad lumetõrjet ning suurendavad libedusohu. Ohutuse tagamiseks muutunud teoludese tulenevalt reageerib Transpordiamet vajadusel liikluskorralduse muudatustega.

Tulenevalt teehoiu alarahastusest, viimaste aastate eelarvekärbetest ning hinnatõusust ei ole võimalik kavandada piisavas mahus vajalikke remondi ja rekonstrueerimistöid, mistõttu on suurenemas ka riigiteede remondivõlg, mis 2019. aastal läbi viidud analüüsi kohaselt moodustas ligi 700 miljonit eurot.

2. Milline on kollektiivses pöördumises toodud teelõigu kvaliteet võrdluses sama piirkonna teiste teedega?

Võru maakonna katttega riigiteedel on 194 km teelõike, kus tee tasasuse näitaja on võrdne või suurem ($IRI \geq 3,6$) kui Võru-Valga-Mõniste tee halvemas seisus lõigud. Sarnase liiklussagedusega tugimaanteede hulgast oli see lõik enne 2024. aastal teostatud pindamist üks sealse piirkonna halvemaid. Pindamisjärgset tasasuse mõõtmist ei ole veel teostatud.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Sander Salmu

liikuvuse asekancler

Lisaadressaadid: Transpordiamet, Riigikantselei, Riigikogu Kantselei

Julia Bergstein, 511 9431, julia.bergstein@kliimaministerium.ee